

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35396
Nom	Comentari lingüísticodiscursiu de textos en llengua catalana
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - Grau Filologia Catalana	7 - Anàlisi y crítica de textos en llengua catalana	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
NICOLAS AMOROS, MIQUEL	140 - Filologia Catalana
RIBERA I CONDOMINA, JOSEP	140 - Filologia Catalana

RESUM

L'assignatura es troba situada a quart curs del Grau en Filologia Catalana i pertany al mòdul *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Es tracta d'una assignatura obligatòria de caràcter metodològic, perquè habilita l'aprenentatge de mètodes i tècniques d'anàlisi de textos.

L'anàlisi de textos és una de les activitats principals en l'aprenentatge i l'ensenyament de la llengua. Els enfocaments comunicatius i discursius en la lingüística i la seua aplicació a l'ensenyament de la llengua i la literatura ha impulsat l'anàlisi textual basada en les tres propietats del text: adequació, coherència i cohesió. Aquestes propietats, i especialment la cohesió, permeten una aproximació lingüísticodiscursiva a l'anàlisi i a la producció textual a partir d'un nombre de conceptes reduït i ben definit, com a base per al comentari de text i per a la millora dels textos dels estudiants. Aquesta breu descripció resumeix l'àmbit teòric i aplicat del que anomenem *gramàtica del text*.

L'assignatura aprofundeix en la capacitat crítica dels estudiants d'anàlisi de textos majoritàriament no literaris, com ara els gèneres periodístics i els acadèmico-científics. La matèria *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana* inclou també les assignatures *Anàlisi i crítica del teatre català*, *Anàlisi i crítica de la poesia catalana* i *Anàlisi i crítica de la narrativa catalana*, que se centren en l'anàlisi de textos literaris, des de marcs teòrics i conceptuals diferents, però amb metodologies semblants.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

- conèixer i saber exposar els principals conceptes de l'anàlisi del discurs, la lingüística textual i la gramàtica del text;
- conèixer els mètodes i tècniques d'anàlisi de textos des del punt de vista de la gramàtica del text;
- ser capaç d'aplicar aquest coneixement a diferents tipus de textos, especialment no literaris;
- saber transmetre aquests coneixements.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Cal tenir un domini avançat en la comprensió de textos i de la normativa lingüística de la llengua catalana.

COMPETÈNCIES

1001 - Grau Filologia Catalana

- Competències comunicatives avançades en llengua catalana.
- Coneixer els mètodes i tècniques d'anàlisi de textos no literaris en llengua catalana i la seua aplicació.
- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalitat.

- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.
- Conèixer l'entorn professional i els recursos d'inserció laboral.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura són:

- Analitzar i comentar les diferents tipologies de text, especialment de caràcter no literari, des del punt de vista de la gramàtica del text.
- Definir el concepte de cohesió i relacionar-lo amb la coherència i l'adequació.
- Identificar, definir i classificar els principals mecanismes de cohesió.
- Definir els diferents mecanismes de referència i identificar-los en textos.
- Definir la connexió, descriure els tipus de connexió i la funció que realitzen; definir els conceptes que s'hi inclouen i identificar-los en textos.
- Produir textos cohesionats, coherents i adequats a la situació comunicativa.
- Mostrar una capacitat crítica davant la recepció de textos.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció

- 1.1. El comentari de text. Conceptes generals: àmbits d'ús i registres, gèneres, tipologies i seqüències
- 1.2. La gramàtica del text i les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió)
- 1.3. L'àmbit periodístic i l'àmbit acadèmic. Gèneres i seqüències. Característiques lingüísticodiscursives
- 1.4. La comunicació virtual. L'àmbit de les xarxes socials

2. Gramàtica i enunciació

- 2.1. Enunciació i dixi
- 2.2. Modalització
- 2.3. Polifonia i discurs citat

3. Mecanismes de referència

- 3.1. Referència discursiva
- 3.2. Mecanismes gramaticals i lèxics
- 3.3. Anàfora
- 3.4. El·lipsi
- 3.5. Alternança de temps verbals
- 3.6. Cohesió lèxica

4. Connexió, coherència i estil discursiu

- 4.1. Definició i tipus
- 4.2. Connectors
- 4.3. Connexió textual i coherència textual
- 4.4. Oració composta: estil segmentat i integrat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	34,00	0
Preparació de classes de teoria	13,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	13,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Pel que fa a les hores presencials, l'assignatura s'estructura en dues sessions teoricopràctiques setmanals a l'aula, distribuïdes en dos dies, per a les quals els professors posaran a disposició dels estudiants el material teòric i d'anàlisi i comentari. Per al seguiment de l'assignatura, és fonamental la lectura, discussió i estudi del llibre de M. Josep Cuenca *Gramàtica del text* (Alzira / València, Bromera / IIFV, 2008). A més, per als continguts més teòrics, remetem al manual *Text i gramàtica. Teoria i pràctica de la competència discursiva* (Conca, Costa, Cuenca & Lluh, 1998).

Els resultats de l'assignatura s'aconsegueixen amb la implicació de l'aprenent, el qual haurà de participar de forma activa en el desenvolupament del procés d'aprenentatge.

Classes teòriques

Les sessions teòriques es destinaran a discutir a l'aula els conceptes teòrics del programa i a comentar la metodologia d'anàlisi lingüísticodiscursiva. Cada tema partirà de la lectura obligatòria del capítol corresponent de Cuenca (2008). A més, a l'inici de curs, es proporcionarà una bibliografia teòrica complementària de cada tema. Les discussions s'efectuaran sobre la base d'aquestes lectures i del treball previ d'aquests materials per part dels estudiants. De fet, la participació activa en la discussió dels temes

teòrics és imprescindible per assolir els objectius de l'assignatura.

Classes pràctiques

En les sessions de pràctica es proposarà una selecció de textos que serà motiu de lectura, anàlisi i crítica per part dels professors i dels estudiants. A més, es proporcionaran uns materials complementaris de cada tema, que inclouran propostes d'activitats d'anàlisi semblants a les de l'examen final.

Al llarg del curs, en les sessions d'aula, els estudiants hauran de presentar dues menes de pràctiques, que s'avaluaran amb una nota màxima del 20 %:

a) Tasques d'aula, que avaluaran el seguiment progressiu de les classes teoricopràctiques. El professor definirà aquestes tasques i els terminis de lliurament al llarg del desenvolupament de cada tema i en proporcionarà models d'autocorrecció (10 %).

b) Exposició oral d'una pràctica de comentari lingüísticodiscursiu en grups de tres persones (10 %).

A l'inici de curs el professor establirà el calendari de pràctiques d'acord amb els estudiants. Per a l'elaboració de la pràctica grupal, es recomana que els grups d'estudiants demanen l'assessorament del professor a través de les tutories. Pel seu caràcter de pràctiques d'aula, la realització d'aquestes activitats comporta l'assistència a les sessions de classe i la participació activa. Aquestes pràctiques no es podran realitzar fora del període de docència i no es podran recuperar en segona convocatòria.

Altres activitats

Les hores no presencials es dedicaran a:

- l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques;
- la preparació i realització de treballs pràctics;
- la preparació de les proves d'avaluació.

Els professors i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis i detalls sobre les pràctiques. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

En el marc del cicle *Les autores i els autors a les aules*, es podrà organitzar sessions amb ponents invitats. A l'inici del període docent de l'assignatura, s'informarà de les possibles activitats complementàries que s'organitzaran i de la incidència que puguin tenir en la docència i l'avaluació.

L'honestetat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. La mera substitució en un text font d'elements de cohesió textual, com ara connectors, o el recurs a la sinonímia no eviten que el resultat constitueixi un plagiat. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

Pràctiques avaluables (40 %)

- Tasques d'aula de cada tema (10 %).
- Pràctica grupal d'exposició oral a l'aula (10 %). A més de l'exposició, caldrà lliurar-ne la planificació exhaustiva i el comentari redactat
- Comentari lingüísticodiscursiu d'un text (20 %). Es proposarà un text que serà objecte d'una prova avaluable individual. Aquesta prova es realitzarà a l'aula el dia 15 d'abril. Opcionalment, si no s'assoleix el 50 % de la nota (1 punt), es podrà recuperar en segona convocatòria.

Prova final (60 %)

La prova final serà de caràcter teòricopràctic i valdrà el 60% de la nota final. La prova constarà de l'exposició teòrica i raonada d'algun apartat del temari (20%) i del comentari lingüísticodiscursiu d'un text, a partir d'un enunciat que focalitzarà en els aspectes lingüísticodiscursius més rellevants del text proposat (40%). Caldrà obtenir un mínim del 50% de la nota per aprovar l'assignatura (3 punts sobre un màxim de 6).

A més, per superar l'assignatura, la suma de la nota de les pràctiques avaluables i de la prova final haurà de ser igual o superior a 5 punts.

En tots els aspectes de l'avaluació cal demostrar un bon coneixement del registre formal i de la normativa gramatical. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Pràctiques avaluables - Tasques d'aula de cada tema (10 %) - Pràctica grupal d'exposició oral (10 %) - Comentari de text individual (20 %)	40 %
b) Examen final - Exposició raonada d'un aspecte teòric del programa (20 %) - Comentari lingüísticodiscursiu d'un text (40 %)	60 %

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Bassols, M. Margarida; Torrent, Anna M., Models textuais. Teoria i pràctica, Vic, Eumo, 1996.
- Bordons, Glòria; Castellà, Josep M.; Costa, Elisabet, TXT. La lingüística textual aplicada al comentari de text, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 1998.
- Calsamiglia, Helena; Tusón, Amparo, Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso, Barcelona, Ariel, 1999.
- Conca, Maria; Costa, Adela; Cuenca, M. Josep; Lluch, Gemma, Text i gramàtica. Teoria i pràctica de la competència discursiva, Barcelona, Teide, 1998.
- Cuenca, M. Josep, Gramàtica del text, Alzira / València, Bromera / IIFV, 2008.
- Lluch, Gemma; Nicolàs, Miquel, Escriptura acadèmica. Planificació, documentació, redacció, citació i models, Barcelona, EdiUOC, 2015.

Complementàries

- Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura, Barcelona, Graó.
- Cassany, Daniel; Luna, Marta; Sanz, Glòria, Ensenyar llengua, Barcelona, Graó, 1993.
- Cuenca, M. Josep, Comentari de texts, València, Bullent, 1996.
- Cuenca, M. Josep, Comentario de textos: los mecanismos referenciales, Madrid, Arco Libros, 2000.
- Cuenca, M. Josep, La connexió i els connectors. Perspectiva oracional i textual, Vic, Eumo, 2006.
- Ribera, Josep, La cohesió lèxica en seqüències narratives, Alacant / Barcelona, IIFV / PAM, 2012.